

21.10.2024

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan asunto- ja ympäristöjaosto

Kirjallinen asiantuntijalausuntopyyntö HE 109/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2025 (Luku 35.20 Yhdyskunnat, asuminen ja rakentaminen - keskeiset nostot ja kipupisteet)

**TAMPEREEN VANHUSPALVELUYHDISTYS RY:N LAUSUNTO HALLITUKSEN
ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE VALTION TALOUSARVIOKSI VUODELLE 2025**

Tampereen Vanhuspalveluyhdistys ry on vuonna 1970 perustettu yleishyödyllinen ARA-yhteisö. Yhdistys ylläpitää neljää ikäihmisten palvelukeskusta Tampereella. Yhdistys hallinnoi tällä hetkellä yhteensä 331 vuokra-asuntoa.

Pyydettyinä lausuntona Tampereen Vanhuspalveluyhdistys ry lausuu kunnioittaen seuraavaa:

Mikäli hallituksen valmistelemat erityisryhmien asumisen investointiavustukseen osoitettujen resurssien leikkaukset ja uusi asuntopolitiikan linjaus toteutuvat vuonna 2025, niin yleishyödyllisten järjestöjen mahdollisuudet rakentaa, ylläpitää ja peruskorjata erityisryhmien asumiseen tarkoitettuja kohtuuhintaisia asuntoja heikkenevät ratkaisevasti (2023 120 M€, 2024 60 M€ ja 2025 ta 15 M€).

Esityksen mukainen talousarvio toteutuessaan käytännössä pysäyttää kohtuuhintaisen erityisryhmien asuntotuotannon valtakunnallisesti lähes kokonaan. Olemassa olevaa rakennuskantaa ei myöskään pystytä peruskorjaamaan siten, että asuminen näissä kohteissa olisi remontin jälkeenkin kohtuuhintaista. Muuttamatta nykykäytäntöjä erityisryhmien asumisen kohteet ovat muiden tukimuotojen, kuten energia- ja hissiavustuksien, ulkopuolella. Kiinteistöjä on ylläpidetty tähän asti käyttämällä ARA:n peruskorjauslainoja, investointitukia ja vuokrissa perittyjä varautumisia.

Ikäihmisten erityisryhmässä ajankohtaisena erityispiirteenä on se, että julkisten asumispalveluiden järjestäjänä Pirkanmaan hyvinvointialue on asettanut uudenlaisia vaatimuksia tiloille. Taloteknisten ja esteettömyyskorjausten lisäksi kiinteistöiltä vaaditaan uusia toimintaan liittyviä tilaratkaisuja, esimerkiksi aikaisemman kerrosasumisen muuttaminen ryhmäkotimuotoiseksi ei ympärivuorokautisen asumisen palveluissa. Kiinteistöjä tulisi remontoinnin

21.10.2024

yhteydessä muuttaa vastaamaan myös muita uusia yhteisöllisen asumisen tilavaatimuksia.

Ikäihmisten määrän kasvu on tiedostettu tosiasia. Kustannusten noustessa hyvinvointialueet pyrkivät pitkittämään ikäihmisten asumista ns. omissa asunnoissaan ja tukemaan tätä kotihoidon turvin. Tiettyyn pisteeseen saakka se onkin järkevää, mutta jossain kohtaa kotona pärjääminen ei enää ole mahdollista. Siihen ei ole taloudellisia, hoidollisia eikä inhimillisiä perusteita. Tämän seurauksena asumispalveluiden jonotusajat ovat pidentyneet ja asumispalveluiden piiriin tulevilla asukkailla on merkittävästi entistä alhaisempi toimintakyky. Tarve tilojen määrällisille ja laadullisille vaatimuksille on kasvava. Tässä vaiheessa resurssien leikkaukset aiheuttavat suuren ristiriidan tosiasialliseen tarpeeseen nähden.

Tampereen Vanhuspalveluyhdistys ry:n vuokraamissa asunnoissa merkittävä osuus asukkaista saa jo nyt asumistukea ja yli puolet joutuu lisäksi turvautumaan toimeentulotukeen. Tästä voidaan päätellä, että mikäli investointituet lakkautetaan ja kohtuuhintaisen asumisen uudiskohteita ei enää rakenneta, niin maksettavien asumistuki- ja toimeentulotukien määrä tulee Suomessa nousemaan tulevaisuudessa merkittävästi.

Asuminen on perusoikeus, joka on kirjattu Suomen perustuslakiin. Valtiovallan tulee jatkossakin turvata Suomessa kohtuuhintainen asuminen myös erityisryhmien osalta.

Mikäli erityisryhmien asumistarpeeseen vastaaminen on tarkoitus jatkossa järjestää yksinomaan vapaarahoitteisesti, niin markkinat pystyvät vastaamaan siihen vain maksukykyisten kansalaisten osalta ja segregaatoin negatiiviset vaikutukset jäävät huomioimatta.

Tampereen Vanhuspalveluyhdistys ry esittää, että erityisryhmien investointiavustusvaltuuden taso tulee turvata pitkäjänteisesti yli hallituskausien vähintään vuoden 2023 tasossa, 120 miljoonaa euroa vuodessa.

Tampereella 21. päivänä lokakuuta 2024

TAMPEREEN VANHUSPALVELUYHDISTYS RY

Jarkko Auvinen
toiminnanjohtaja
jarkko.auvinen@sointusenioripalvelut.fi
p.0400-624816